

Publieke raadpleging onder de inwoners van Salland over duurzaamheid

3 september 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Onderzoeksverantwoording	3
1.1 Methodiek	3
1.2 Leeswijzer	3
1.3 Vergelijking van respons met populatie	4
2. Resultaten	5
2.1 Klimaatverandering	5
2.2 Van het gas af	21
3. TipSalland	26
4. Toponderzoek	27

Samenvatting

Klimaatverandering

Op vraag "1 Wat merkt u van de klimaatverandering in uw eigen omgeving?" antwoordt 81% van de respondenten: "Droogte in de tuin/ bij beplanting". Zie pagina 5.

Op vraag 2.1 'In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van extreme droogte' antwoordt 54% van de respondenten 'Merkbaar'.

Op vraag 2.2 'In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van wateroverlast' antwoordt 30% van de respondenten 'Merkbaar'.

Op vraag 2.3 'In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van extreme hitte' antwoordt 47% van de respondenten 'Zeer merkbaar'. Ook antwoordt 46% van de respondenten 'Merkbaar'.

Op vraag "3 In hoeverre vindt u het belangrijk of onbelangrijk dat uw gemeente bezig is met duurzame energie?" antwoordt in totaal 82% van de respondenten: "(zeer) belangrijk". In totaal antwoordt 4% van de respondenten: "(zeer) onbelangrijk". Het meest gekozen antwoord (44%) is: "Belangrijk". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan). Zie pagina 8.

Op vraag "3.1 Waarom vindt u het (zeer) belangrijk dat de gemeente bezig is met duurzame energie?" antwoordt 88% van de respondenten met een toelichting. Zie pagina 10.

Op vraag "3.2 Waarom vindt u het (zeer) onbelangrijk dat de gemeente bezig is met duurzame energie?" antwoordt 100% van de respondenten met een toelichting. Zie pagina 13.

Op vraag "4 Welke uitspraak past het beste bij uw mening?" antwoordt 65% van de respondenten: "Het klimaatprobleem is urgent. We moeten starten met bewezen technieken (bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, waterkracht en aardwarmte)". Zie pagina 14.

Op vraag "4.1 Wat ziet u liever in het landschap?" antwoordt 46% van de respondenten: "Combinatie van windmolens en zonnepanelen".

Op vraag "5 Is uw mening over duurzame energie veranderd door de coronacrisis?" antwoordt 67% van de respondenten: "Nee, daarvoor is het onderwerp duurzame energie te urgent". Zie pagina 19.

Van het gas af

Op stelling 6 'Het is een goede zaak dat alle huizen in Nederland van het gas af moeten zijn in 2050' antwoordt in totaal 32% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 43% van de respondenten: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (25%) is: "Neutraal". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan). Zie pagina 21.

Op vraag "7 Wat is volgens u een goed alternatief voor gas?" antwoordt 55% van de respondenten: "Duurzame energie (zonne-energie, windenergie, biomassa)". Zie pagina 24.

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TipSalland, waarbij 98 deelnemers zijn geraadpleegd.

1. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TipSalland
Mediapartner	:	Weekblad voor Salland
Onderwerpen	:	Klimaatverandering
	:	Van het gas af
Enquêteperiode	:	26 augustus 2020 tot 3 september 2020
Aantal vragen	:	12
Aantal respondenten	:	98
Foutmarge	:	9,9% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Rapportagedatum	:	3 september 2020

Toelichting:

De *foutmarge* geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal $\pm 9,9\%$.

Het *betrouwbaarheidsniveau* geeft de verwachte kans aan, dat bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, een zelfde resultaat wordt verkregen.

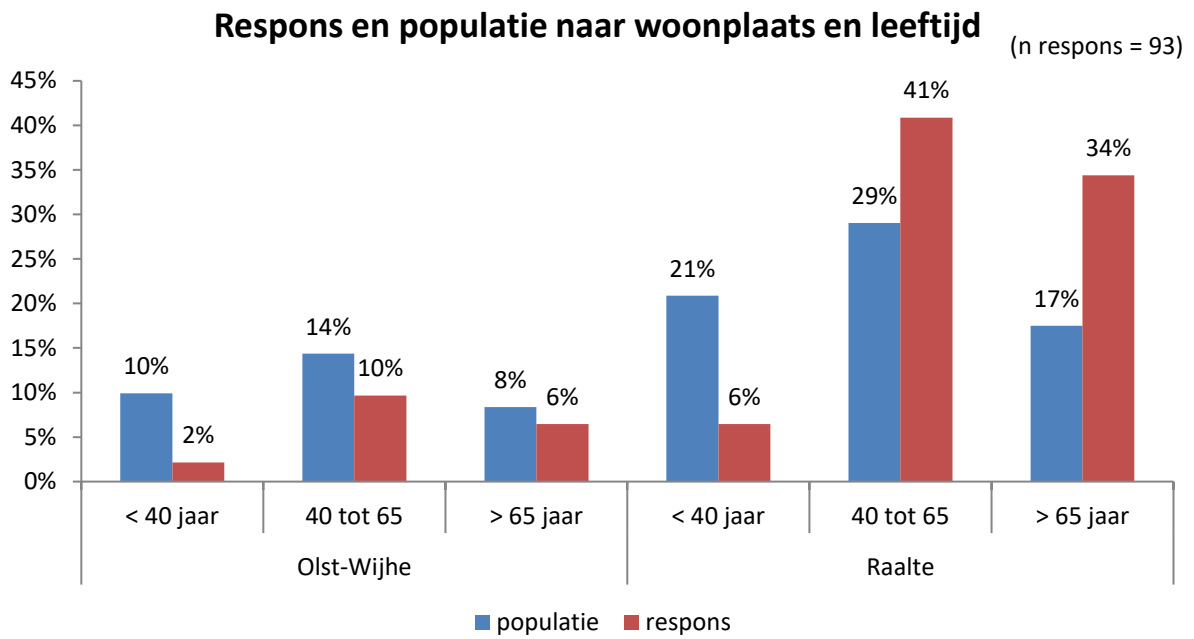
1.1 Methodiek

- De vragenlijst is opgesteld in overleg met Weekblad voor Salland.
- Op 26 augustus is de enquête met een begeleidend schrijven naar de leden van het Tip-burgerpanel gestuurd.
- Op 31 augustus is een herinneringsmail gestuurd.
- Alle respondenten vullen de vragenlijst anoniem in.

1.2 Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden van de respondenten. Hier kunnen spelfouten of andere taalfouten in voorkomen.

1.3 Vergelijking van respons met populatie

2. Resultaten

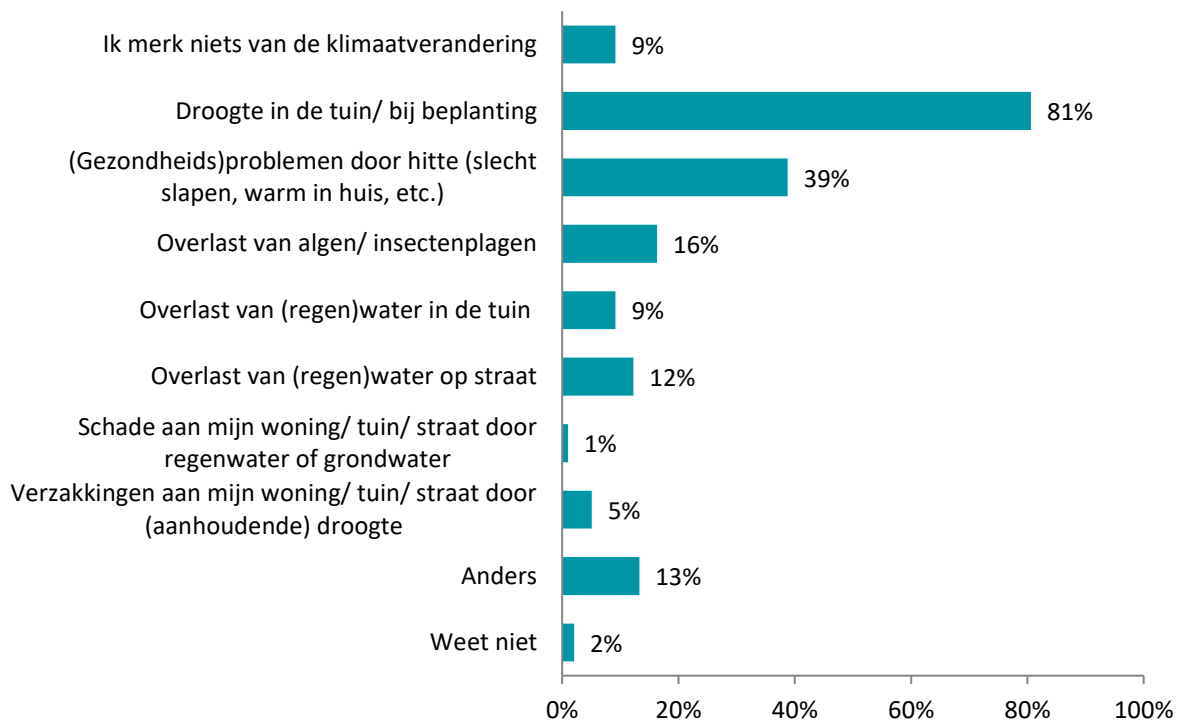
2.1 Klimaatverandering

Door de stijging van de temperatuur op aarde verandert het klimaat. Ook uw omgeving krijgt te maken met de gevolgen van de klimaatverandering, zoals extreme droogte, wateroverlast en extreme hitte.

1 Wat merkt u van de klimaatverandering in uw eigen omgeving?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

(n=98)

Op vraag "1 Wat merkt u van de klimaatverandering in uw eigen omgeving?" antwoordt 81% van de respondenten: "Droogte in de tuin/ bij beplanting".

Anders:

- Droogte in de bossen en weilanden.
- Droogte op het land
- Eindelijk geen overstromingen in huis
- Extreme weersomstandigheden (meer wind en minder regen)
- Geluidshinder trekker die regenkanon boer wekenlang aanstuurt en in nabijheid woning staat
- Heftiger weersomstandigheden: zwaardere buien, stormen, onweer, hagel
- Het weer is extremer... hogere temperaturen, zwaardere neerslag
- Hittegolven
- Natuurlijk is het droog in de tuin, is dit het gevolg van klimaatverandering of omdat er toevallig een paar jaar achter elkaar iets warmer is en er minder regen is gevallen?
- Steeds meer extremen, wisselingen, en onvoorspelbaarheid iha.
- Sterfte van bomen.

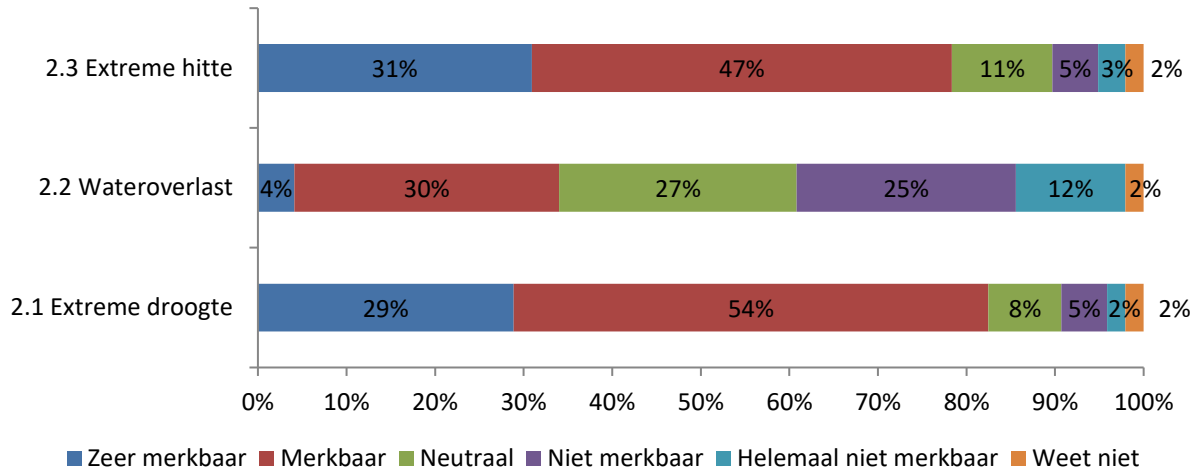
- Te weinig groen in het dorp, om het koel te kunnen houden. Mensen/ gemeente zagen te snel bomen om, waardoor de warmte toeneemt. En we willen het huis wit kunnen verven tegen de hitte (zoals Spanje/ Portugal). En er is juist een watertekort!
- Water overlast is niet nieuw en droogte ook niet.

Toelichting

- Mijn tuin is soms droog, maar dat is wel vaker als het een poosje niet regent. Het weer op kortere termijn en klimaat op lange termijn vind ik moeilijk te koppelen.
- Te weinig groen in het dorp, om het koel te kunnen houden. Mensen/ gemeente zagen te snel bomen om, waardoor de warmte toeneemt. En we willen het huis wit kunnen verven tegen de hitte (zoals Spanje/ Portugal). En er is juist een watertekort!

2. In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van extreme droogte, wateroverlast en extreme hitte?

(n=97)

Op vraag 2.1 'In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van extreme droogte' antwoordt 54% van de respondenten 'Merkbaar'.

Op vraag 2.2 'In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van wateroverlast' antwoordt 30% van de respondenten 'Merkbaar'.

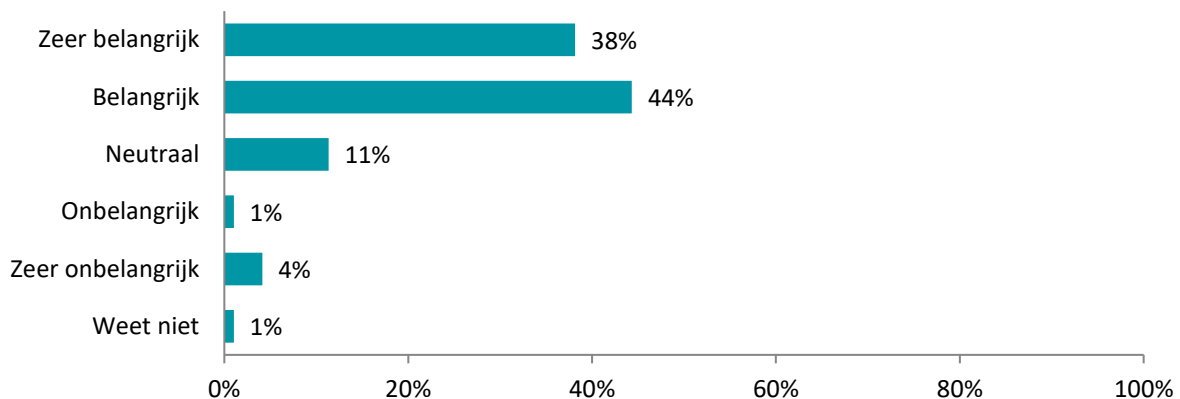
Op vraag 2.3 'In hoeverre merkt u de gevolgen van de klimaatverandering op het gebied van extreme hitte' antwoordt 47% van de respondenten 'Zeer merkbaar'. Ook antwoordt 46% van de respondenten 'Merkbaar'.

In het duurzaamheidsbeleid van uw gemeente staat beschreven wat uw gemeente wil bereiken op gebied van duurzaamheid. In de Regionale Energiestrategie (RES) spreken gemeenten met elkaar af hoe zij de komende jaren overstappen op duurzame energie.

3 In hoeverre vindt u het belangrijk of onbelangrijk dat uw gemeente bezig is met duurzame energie?

(Hiermee bedoelen we dat de gemeente stappen onderneemt om bewust bezig te zijn met duurzame energie.)

(n=97)

Op vraag "3 In hoeverre vindt u het belangrijk of onbelangrijk dat uw gemeente bezig is met duurzame energie?" antwoordt in totaal 82% van de respondenten: "(zeer) belangrijk". In totaal antwoordt 4% van de respondenten: "(zeer) onbelangrijk". Het meest gekozen antwoord (44%) is: "Belangrijk". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Toelichting

Belangrijk

- De gemeente Raalte is nogal laks in de voorlichting en het stimuleren van de zogenaamde duurzame energie. Men volgt braaf het Rijks en Provinciale beleid. De gemeente Raalte doet er geen stapje bij. De gemeente Raalte benaderd de duurzame energie erg conservatief, Neem bijvoorbeeld de éné vergistingscentrale in Heeten na lang geharrewar is er een leiding gelegd naar Deventer voor de levering van Warmte. Vraag is dus; waarom heeft de gemeente niet gestimuleerd dat Heeten door deze vergistingscentrale verwarmt wordt.
- Duurzaamheid bij noodzakelijke vervanging en niet zomaar te veel gemeenschapsgeld uitgeven omdat het zo actueel (links) is.
- Europees moet er een norm worden gehaald hier moet je als gemeente op inspringen. In Salland is veel natuur gaan we hier niet goed mee om dan zal dit verminder of in de toekomst verdwijnen dit zou toch zonde zijn.
- Ik zet hier met opzet niet 'zeer belangrijk' omdat gemeenten veelal achter hogere overheden aanlopen op dit gebied, dus veilig en weinig eigen inbreng. Verder zie ik bij met name kleinere gemeenten (<100.000) weinig deskundigheid op dit gebied en veel 'eigengemaakte deskundigen' en stokpaardjes.
- M.i. Doet de industrie er te weinig aan, Jan en Ingrid krijgen het op hun bord. Vliegtuiguitstoot mag blijven - een te grote lobby met teveel invloed.

Neutraal

- Duurzaamheid moet landelijk, of nog beter, internationaal worden aangepakt. Een gemeente kan, als men dat wil, ondersteunen.

- Landelijk en zelfs Europese aanpak is gewenst. Gemeente kan wel stimuleren om mee te doen.
Als elke gemeente een eigen beleid gaat voeren krijgen we nog meer politiek gekleurde besluiten: zie biomassa besluit in Amsterdam.
Het kan niet zo zijn dat men in Raalte totaal wat anders doet van zeg maar in Epe
- Moet landelijk/ of zelfs Europees geregeld worden, een lappendeken aan uiterst lokale oplossingen werkt contraproductief. In ieder geval is OVERZICHT en coördinatie nodig
- Wij zijn tegen biomassa en tegen houtkachels, beide stoten 2 x zoveel co2 uit dan gas en verslechteren de luchtkwaliteit. Ik vind dat de gemeente meer op moet treden tegen houtkachels in de woonwijk, er zijn veel huishoudens die op gas besparen door de hele dag houtkachels te stoken waar veel mensen last van hebben.

Zeer
onbelangrijk

- Is geen taak voor een gemeente

Vraag 3.1 wordt gesteld aan respondenten die op vraag 3 'Zeer belangrijk' of 'Belangrijk' hebben beantwoord.

3.1 Waarom vindt u het (zeer) belangrijk dat de gemeente bezig is met duurzame energie? (n=78)

Op vraag "3.1 Waarom vindt u het (zeer) belangrijk dat de gemeente bezig is met duurzame energie?" antwoordt 88% van de respondenten met een toelichting.

Toelichting (88%):

- Als de gemeente niet het voortouw neemt gebeurt er niets zij heeft een voorbeeld functie energie afwatering milieusubsidies enz
- Als iedereen een steentje bijdraait, dan komt het goed.
- Als we zo doorgaan gaat het fout
- Belangrijk voor het klimaat en voor de woonomgeving. Anders inrichten van nieuwbouwhuizen. Huizen bouwen zoals in Spanje en Frankrijk.
- Centrale sturing is essentieel, individuele acties zijn sympathiek, maar zet geen zoden, etc
- De aarde staat in brand
- De doelstellingen per regio zijn al lang bekend. Dus opschieten nu!!!
- De enige manier om de aarde leefbaar te houden de komende 100 tot 200 jaar is als we ons allemaal maximaal inzetten. De gemeente kan (en moet) hierbij een zeer grote rol spelen.
- De gemeente kan vanuit regie en voorbeeld rol inwoners stimuleren tot duurzame leefstijl en investeringen
- De uitputting van onze natuur moet stoppen. Vooral voor de komende generaties.
- Doordacht omgaan maar niet perse ver voor de troepen uitlopen
- Een gezonde en fijne leefomgeving vind ik het allerbelangrijkste voor de mens dus alles wat we daaraan kunnen doen moeten we ook doen.
- Energievraag en opwekking dienen zoveel mogelijk lokaal in balans te zijn. In eerste instantie in woning, dan wijk dan regio. De gemeente kan een rol spelen om het lokaal/regionaal in balans te krijgen. Daarbij is de gemeente meer ondersteunend dan verantwoordelijk.
- Erg belangrijk omdat we het samen moeten doen.
- Fossiele brandstof raakt op en geeft fijnstof
- Gemeente is belangrijke stimulator in keten
- Goed voorbeeld doet volgen, door de gemeente wordt het onbekende zichtbaar
- Goed voorbeeld doet volgen...
- Goedkoper
- Het is een vereiste dat iedere planeetbewoner zich inspant om de planeet voor nu en de toekomst leefbaar te houden. Zeker een gemeente als overheidsinstelling met zijn voorbeeldfunctie .
- Het is hoog tijd dat we dit probleem echt serieus gaan aanpakken. Ook de gemeente.
- Iedereen heeft een verantwoordelijkheid te nemen. Ook de gemeente.
- Iedereen moet aan de bak, en overheden moeten beslist kaders stellen, vaak ook n stuk verder vooruit kijken, en vooral volop samenwerken met de bevolking en alle kennis en kunde die daarin bestaat.
- Iedereen moet zijn/haar steentje bijdragen
- Ik kan dan als bewoner eventueel hiervan gebruik maken
- In alle emotie rond duurzaamheid en klimaat is het vooral de gemeente die moet opletten of de belangen van de inwoners geborgd zijn.
- Je kunt als gemeente niet niets doen in deze tijd maar wel in samenspraak met de burgers

- Je moet er tijdig op inspelen
- Klimaatverandering vraagt om duurzame energie, beter geld investeren in duurzame energie dan alle energievoorraden van de wereld op gebruiken zoals bossen kappen voor verwarming
- Maatschappelijke verantwoordelijkheid
- Om CO2 uitstoot en opwarming (met alle gevolgen van dien) tegen te gaan
- Om de aarde leefbaar te houden
- Om de natuur te ontlasten en de schade te beperken
- Om de opwarming van de aarde tegen te gaan
- Om een leefbaar klimaat ook in de toekomst te behouden
- Om kaders te scheppen voor maatregelen, maatregelen te stimuleren en burgers te helpen maatregelen te nemen
- Om kundig samen op te kunnen gaan met de burgers en hen mee te nemen in dat proces
- Omdat alle energie zo snel mogelijk duurzaam moet zijn en dat er spaarzaam mee wordt omgegaan
- Omdat burgers moeten worden gestimuleerd
- Omdat dat bijdraagt in afname gebruik fossiele brandstoffen. Duurzame energie zorgt voor minder opwarming dan fossiel energiegebruik.
- Omdat de gemeente regionaal kan onderzoeken en bepalen wat het beste beleid is, beter dan de landelijke politiek.
- Omdat dit ons onafhankelijk maakt van fossiele bronnen, die beginnen uit te putten.
- Omdat een transitie noodzakelijk is om als planeet te overleven
- Omdat het belangrijk is voor het klimaat en de toekomst
- Omdat iemand het moet doen en met name de centrale overheid is niet meer dan parole parole parole
- Omdat met name een agrarische gemeente doordrongen moet zijn van de noodzaak
- Omdat we het ons niet meer kunnen veroorloven om de natuur verder kapot te maken, want dat betekent een draaikolk naar beneden qua klimaat
- Omdat we met veel mensen op aarde zijn en er heel veel alternatieven zijn die nu niet worden gebruikt
- Omdat we veilig en goed met de natuur en woonomgevingom moeten gaan
- Omdat wij van Vriendenerf daar ook erg mee bezig zijn
- Omdat, we overal op voorbereid moeten zijn en niet achter de feiten aan moeten lopen.
- Overleven....
- Schone (energie)toekomst voor iedereen
- Voor de toekomst wel fijn zodat er geen energie tekorten komen. Maar niet nu gelijk wat weer (nieuwe)problemen geeft
- Voorbeeldfunctie en stimuleren duurzame energie
- Voorbeeldfunctie!
- Voortrekkersrol en planologisch belangrijk
- We moeten dit met zijn allen aanpakken en ik denk dat de gemeente daar een grote rol in kan spelen d.m.v. subsidies, advies en samenwerking met partijen die van belang zijn om duurzaamheid te realiseren.
- We moeten naar andere energiebronnen dan fossiele brandstof
- We moeten naar een circulaire manier van leven
- We zullen met elkaar het beleid uit moeten zetten om in Nederland het water goed te verdelen. Daarnaast moeten we meer inzetten op energie.
- Wij zullen allen een bijdrage moeten leveren om over te stappen op duurzame energie
- Willen we de aarde enigszins bewoonbaar houden, dan moeten we allemaal ons steentje bijdragen aan de duurzaamheid van o.a. energie.
- Windmolens, zonnepanelen, wateropvang

- Zij kunnen bijv. een grondwarmtepunt plaatsen en beheren voor een wijk
- Zij zijn net zo verantwoordelijk voor het klimaat dan de burger. Dus niet bomen kappen als het niet nodig is en meer groen aanleggen i.p.v. parkeerplaatsen.
- Zuinig zijn op onze aarde

Weet niet (12%)

Toelichting

- Toelichting:
- Het is belangrijk dat je als gemeente je eigen broek ophoudt. De lasten van energie gebruik leg je als gemeente niet bij je buurgemeenten. Vroeger had iedere gemeente zijn eigen warmte, gas en stroomvoorziening.

Vraag 3.2 wordt gesteld aan respondenten die op vraag 4 'Onbelangrijk' of 'Zeer onbelangrijk' hebben beantwoord.

3.2 Waarom vindt u het (zeer) onbelangrijk dat de gemeente bezig is met duurzame energie? (n=5)

Let op! Laag aantal respondenten.

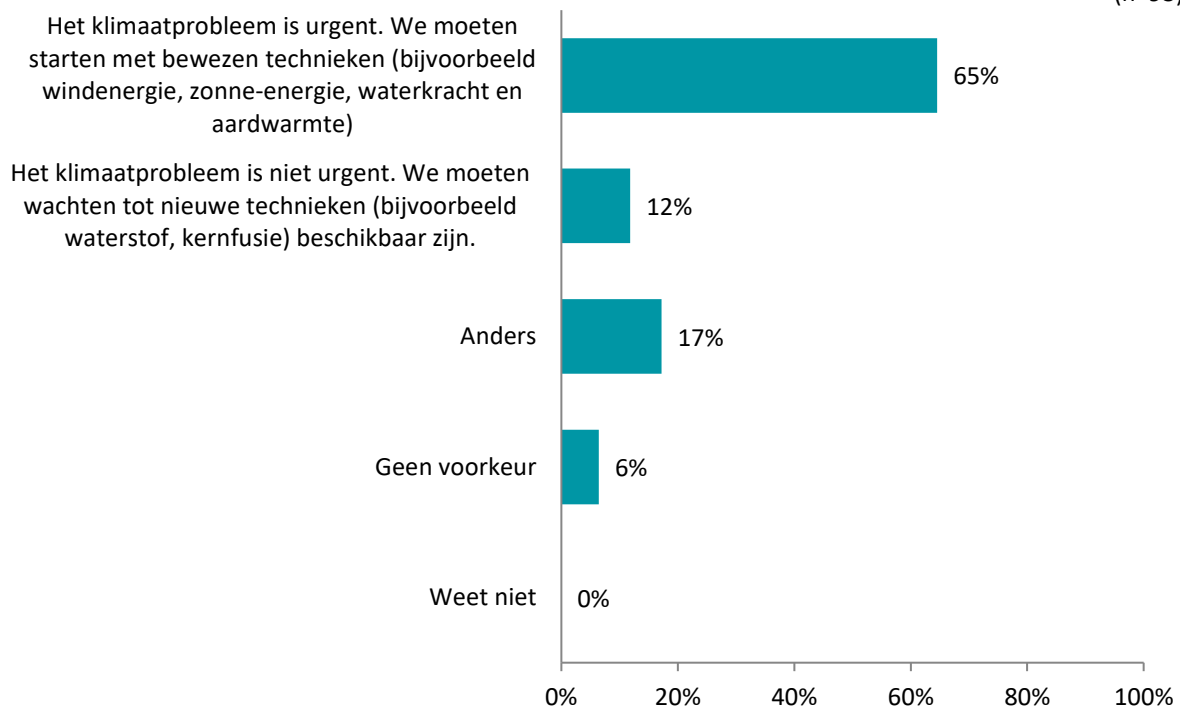
Op vraag "3.2 Waarom vindt u het (zeer) onbelangrijk dat de gemeente bezig is met duurzame energie?" antwoordt 100% van de respondenten met een toelichting.

Toelichting:

- Bewustwording moet bij de burger liggen
- Elke verandering op korte termijn is duurder dan niets doen
- Moet niet per gemeente gedaan worden maar rijksregels
- Omdat ze met de verkeerde dingen bezig zijn zoals zonne- en wind energie wat geen toekomst heeft
- Regionale maatregelen t.a.v. duurzaamheid zijn een farce als mondiaal de grootste vervuilers geen stappen zetten. En ondertussen kost deze druppel op een gloeiende plaat de belastingbetaler kapitalen.

4 Welke uitspraak past het beste bij uw mening?

(n=93)

Op vraag "4 Welke uitspraak past het beste bij uw mening?" antwoordt 65% van de respondenten: "Het klimaatprobleem is urgent. We moeten starten met bewezen technieken (bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, waterkracht en aardwarmte)".

Anders:

- 1, maar ik heb wel vraagtekens bij de duurzaamheid van zonne- en windenergie ivm gebruikte (schaarse?) materialen en aan het eind van de cyclus het verwijderen en ontmantelen van deze technieken.
- Beide, zowel starten als ook blijven werken aan nieuwe technologie
- Belangrijk, maar niet overhaast en ondoordacht. te duur
- Bomen planten, steeds meer! Dat verkoelt de aarde en geeft schaduw en houdt de grond gezond voor andere beplanting/ voedsel. Voedselbossen zouden ideaal zijn, maar denk ook aan behoud wilde dieren.
- Een combinatie van A en B
- Het is urgent en we moeten vol bezig met nieuwe technieken.
- Het is urgent maar we moeten wel kijken hoe we op de langere termijn het hoogste rendement halen en dan kan een mix van urgent en niet urgent wel eens een betere uitkomst geven.
- Het klimaatprobleem is urgent en we moeten aanpakken met techniek die dit probleem echt kunnen tackelen zoals kernenergie en niet met maatregelen voor de buhne.
- Het klimaatprobleem is urgent. We moeten starten met bewezen technieken, en ook veel meer inzetten op innovatie - en dan niet alleen op technologie, maar bijv. ook landgebruik: CO2-vastlegging in de bodem: regeneratieve landbouw, permacultuur, voedselbosbouw.
- Het milieu is urgent
- Kijk eerst naar afgelopen 5000 jaar i p v laatste 10 jaar, de aarde heeft haar eigen ritme, vulkanen e d zijn niet beheersbaar wel grote invloed.
- Niet zo urgent maar wel starten met bewezen technieken (muv windenergie) en blijven werken aan nieuwe technieken
- Wel urgent, maar windenergie en zonne-energie is geen volledige oplossing.

- Windenergie en zonne-energie en waterkracht wel maar aardwarmte heb ik mijn twijfels over. Dan wordt er weer iets uit de aarde onttrokken, kijk hoe het met de gaswinning is gegaan, welk effect heeft het op de aarde als er overal diepe gaten in de grond geboord worden en dat de warmte uit de aarde onttrokken wordt.
- Zeer urgent

Toelichting

Het klimaatprobleem is urgent. We moeten starten met bewezen technieken (bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, waterkracht en aardwarmte).

Het klimaatprobleem is niet urgent. We moeten wachten tot nieuwe technieken (bijvoorbeeld waterstof, kernfusie) beschikbaar zijn.

Anders

Geen voorkeur

- Het is van de gekke dat een prachtig initiatief van een zonnepark bij de rondweg rond Heino zo weinig aandacht en steun krijgt van de gemeente. Alsof we nog jaren de tijd hebben en enkele burenbewaren ('landelijke omgeving Bouwhuis bos') doorslaggevend zouden zijn
- Waterstof is al een oude bekende maar heeft het verloren van de nogal vervuilende elektrische auto. De meeste stroom komt uit nogal vervuilende elektrische centrale,s. In de gemeente Raalte gebeurd en bijna niets op het gebied van windenergie en de zonneparken komen ook zeer moeizaam tot stand, zie het gezeik bij Heino.
- De nu aangedragen oplossingen (o.a. wind en zonne-energie) draaien op subsidie en zijn geen duurzame oplossingen. Nog geen oplossing voor o.a. afval zonnepanelen, dus niet duurzaam! Idem voor accu's elektrische auto's. Teveel korte termijn en idealistisch
- Wind en zonne energie maken nu nog geen 4 € uit van te totale energie voorziening dus een dood lopende weg. Nederland is te klein om ons te voorzien van dit soort onbetrouwbare energie.
- En woningbouw moet ecologisch - geen beton, cement, baksteen meer - 'embodied energy' is gigantisch. Bouwen met hout! Gemeentes kunnen daar kaders voor stellen.
- Het klimaatprobleem is urgent maar windenergie en zonne-energie is niet altijd beschikbaar, zonnepanelen doen nachts en winters bijna niks. Er moet meer worden ingezet op gascentrales en kerncentrales en dan vooral de nieuwe technieken van kernenergie. Waterstof kost te veel energie om te maken met verliezen van 60-70%.Wel
- Voorzieningen zijn duur en niet altijd betaalbaar. Urgentie kun je niet dwingen burgers moeten het ook kunnen betalen

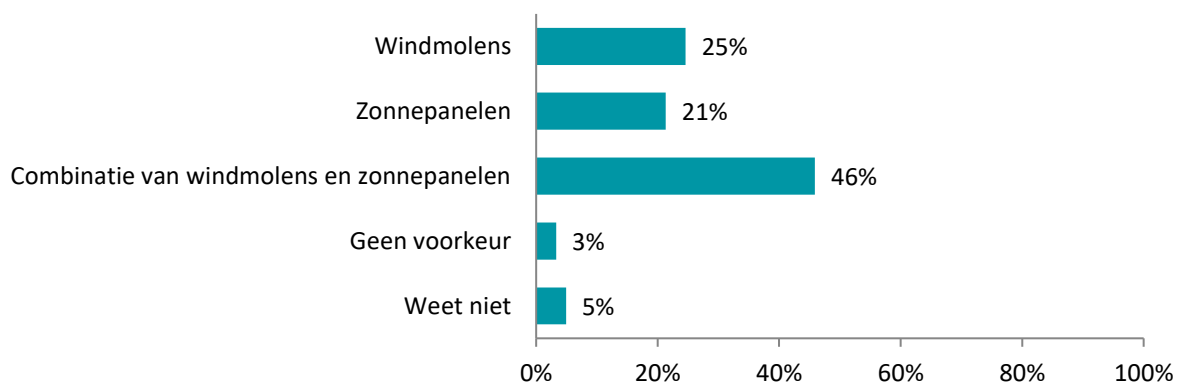
Gemeenten kunnen op verschillende manieren duurzame energie opwekken en ervoor kiezen om over te stappen op windenergie, zonne-energie, waterkracht en/ of aardwarmte.

Een windmolen (140 meter hoog) levert evenveel energie op als twaalf hectare zonnepanelen. Dat is de oppervlakte van ongeveer twintig voetbalvelden. Zowel zonne-energie als windenergie hebben invloed op het zicht van het landschap.

Vraag 4.1 wordt gesteld aan respondenten die op vraag 5 'Het klimaatprobleem is urgent. We moeten starten met bewezen technieken (bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, waterkracht en aardwarmte)' hebben beantwoord.

4.1 Wat ziet u liever in het landschap?

(n=61)

Op vraag "4.1 Wat ziet u liever in het landschap?" antwoordt 46% van de respondenten: "Combinatie van windmolens en zonnepanelen".

Toelichting

Windmolens

- Een windmolen of TWINTIG voetbalvelden aan zonnepanelen? Terwijl we al zo zuinig om moeten gaan met de ruimte in Nederland? Ik begrijp niet hoe daar discussie over zou kunnen zijn!
- Er is al zo weinig ruimte voor natuur en gezonde landbouw, laten we die nou niet nóg verder dichtspijkeren. Zonnepanelen prima, maar dan op daken, van álle gebouwen. Overdek alle parkeerplaatsen en leg daar panelen op - levert ook schaduw!
- Er wordt te veel goede landbouwgrond en natuur opgeofferd aan zonnepanelen, terwijl er nog genoeg (schuur en fabrieks)daken te vinden zijn waar zonnepanelen op geplaatst kunnen worden. Met windmolens blijft er veel meer behouden en zo storend vind ik ze niet.
- Opbrengst van windmolens is meer verspreid, minder pieken. Ook s' nachts opbrengst.
Zonnepanelen gebruiken kostbare grond waar ook voedsel of natuur kan groeien. Deze zouden beter geplaatst kunnen worden industriële gebouwen, en boeren schuren, waarbij een deel aan de omgeving geleverd kan worden.
- Windmolenparken op zee.

- Windmolens zijn niet mooi in het landschap maar wind is er bijna altijd. Voor zonnepanelen op het land gaat veel kostbare landbouwgrond verloren. Zonnepanelen op het water gaat teveel de biotoop van het water aanpassen. Er zijn nog daken van schuren e.d. beschikbaar voor zonnepanelen.
 - Zoek locaties in het landschap waar deze nog zonder directe overlast kunnen worden ingepast (Dus zonder overlast voor omwonenden door geluid of slagschaduw)
Als die er zijn gebruik die dan.
Zorg dat er voor particulieren en bedrijven veel meer mag met eigen windmolens.
 - Zonnepanelen moeten op daken of creatiever op bestaande geluidsschermen en zo zijn er nog wel wat te bedenken; niet op de grond.
 - Zonnepanelen primair in bebouwde omgeving (daken en gevels)
 - Windmolens niet in het landschap.
- Zonnepanelen
- Combinatie van windmolens en zonnepanelen
- Ik zou het toejuichen dat nieuwbouw huizen standaard en de grote hoeveelheid daken in Nederland voorzien worden van zonnepanelen (niet alleen als particulier initiatief) worden voorzien van zonnepanelen en dat niet klakkeloos boeren als alternatief voor hun land wordt toegestaan om er zonnepaneelweiden van te maken. En we moeten eveneens innovatieve oplossingen om niet met drinkwater onze toiletten door te spoelen.
 - Nu wordt het initiatief tot plaatsing van windmolens en zonnepanelen nog vaak aan de grondeigenaren gelaten. Een provincie of gemeente zou vaker zelf het initiatief moeten nemen en dan kijken naar de soort grond. Er zijn vele h.a's grond in gebruik bij boeren die minder geschikt zijn voor landbouw. Deze zouden kunnen worden gebruikt voor duurzame energie. Die boeren dienen dan gecompenseerd te worden met betere gronden die vrij komen bij stoppende landbouwers. Ook op industrieterreinen is ruimte beschikbaar voor duurzame energie.
 - Voorkeur zonnepanelen, mits kleinschalig en uit zicht, bv door bomen omsingeld. Windenergie met lage windmolens, bv 20 meter.
 - Waar mogelijk plaatsten op acceptabele plaatsen en voor zover mogelijk rekening houden met landschappelijke waarden. Dus plaatsen op en nabij industrieterreinen en of landbouwgrond die vrij zal moeten komen bij vermindering van de intensieve landbouw.
 - Zonnepanelen op het wegdek en in de geluidsschermen, windmolens uit de kust
- Geen voorkeur
- Er worden al windmolens gebouwd van 250 meter hoog. Van Lemmer naar Urk zijn windmolens geplaatst de stroom wordt geleverd aan het net.. Bij Marknesse in de omgeving is een veld van 350 hectare voorzien van tuinkassen, kassen an warmte kracht machines. De overtollige stroom wordt geleverd aan het elektrische net. Daarnaast zijn in de NOP veel vergisting- installaties bij boeren bedrijven geplaatst het gas wordt omgezet in stroom en geleverd aan het net. De Ramspol brug aan het begin of einde van de A50. Deze brug is zelf voorzien in haar stroomgebruik. Dit proces is al 20 jaar geleden uitgevent door: het Rijk, de provincie Flevoland en de gemeente Noordoostpolder. In de gemeente Raalte zie ik weinig van dit soort energie projecten ook wordt het niet door de gemeente uitgevent. Men hobbelt een klein beetje mee op al gebaande paden..

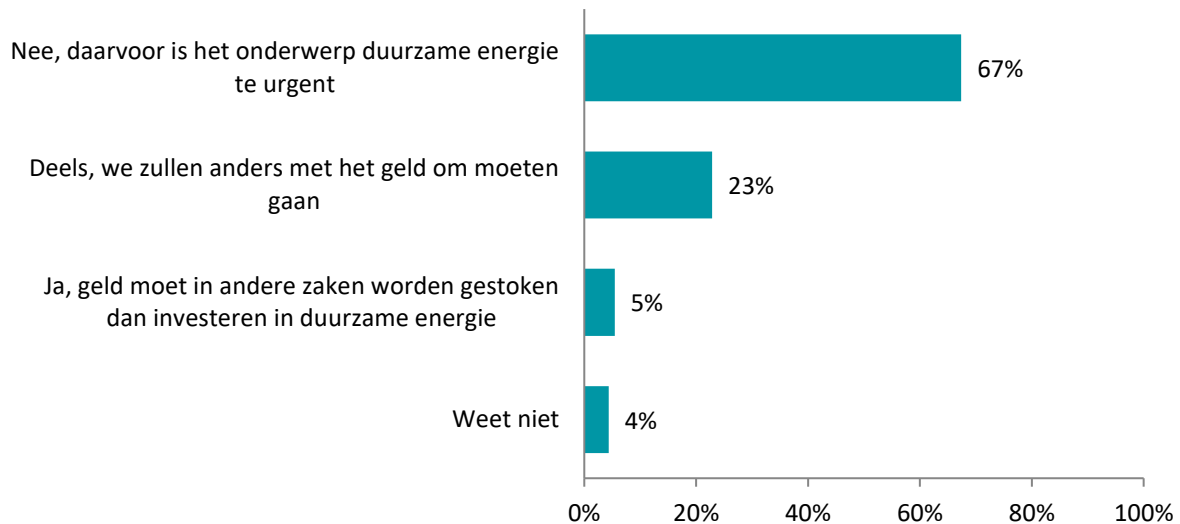
Weet niet

- Hele stukken goede landbouwgrond volzetten met zonnepanelen is zonde. Leg taluten naast de (snel)wegen vol.
- Liever niet in het landschap. Wel op daken, in de bebouwing etc.

De komst van het coronavirus heeft de laatste maanden de aandacht getrokken, waardoor mogelijk sommige zaken zoals het focussen op duurzame energie wellicht deels zijn blijven liggen. De komst van het coronavirus zorgt ervoor dat overheidsuitgaven anders worden besteed.

5 Is uw mening over duurzame energie veranderd door de coronacrisis?

(n=92)

Op vraag "5 Is uw mening over duurzame energie veranderd door de coronacrisis?" antwoordt 67% van de respondenten: "Nee, daarvoor is het onderwerp duurzame energie te urgent".

Toelichting

Nee, daarvoor is het onderwerp duurzame energie te urgent

- Corona zal veel energie kosten
- Corona-ontwrichting is slechts een fractie van wat ons te wachten staat met klimaat-ontwrichting
- Minder mensen is minder energieverbruik is minder kans op pandemie ...
- Nee maar niet te urgent.

Deels, we zullen anders met het geld om moeten gaan

- Door de corona gaat de maatschappij vermoedelijk er anders uitzien en dit kan al een beperking van de CO2 uitstoot gaan opleveren en komt er geld vrij om te gebruiken voor het aanvullen van de tekorten die er nu gaan ontstaan.
- Omdat er nog geen unaniem beleid is en wat er is kost bakken met geld, zonder dat men weet wat het werkelijk kost of oplevert. Overheid en projecten waar veel geld in omgaat, gaat niet goed. Nog nooit is men binnen geschat budget gebleven. Uiteindelijk moet de burger het allemaal ophoesten. Men moet mensen meenemen in processen, overtuigen en niet niet opleggen. Levert allen maar weerstand op.

Ja, geld moet in andere zaken worden gestoken dan investeren in duurzame energie

- Wat is duurzame energie ? Biomassa?

Weet niet

- Heb 'weet niet' ingevuld, omdat een antwoord verplicht is. Alle vier opties zijn niet voldoende passend. Het heeft mijn mening niet veranderd, omdat het twee totaal verschillende onderwerpen zijn.

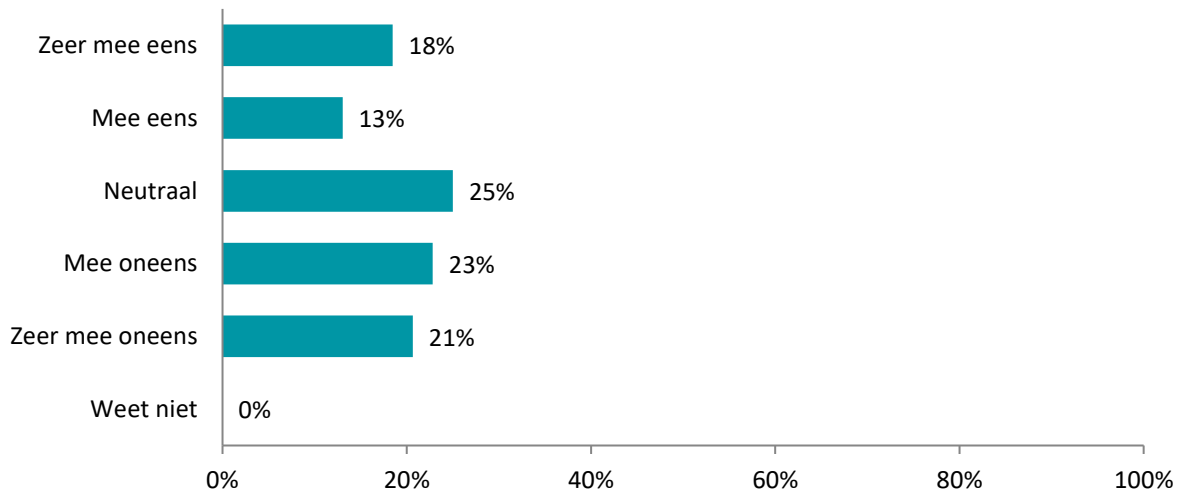
2.2 Van het gas af

In 2050 moeten alle huizen in Nederland van het gas af zijn. Niet iedereen is even blij dat Nederland van het gas af gaat. Hoe denkt u daarover?

6 'Het is een goede zaak dat alle huizen in Nederland van het gas af moeten zijn in 2050'

(In welke mate bent u het (on)eens met bovenstaande stelling?)

(n=92)

Op stelling 6 'Het is een goede zaak dat alle huizen in Nederland van het gas af moeten zijn in 2050' antwoordt in totaal 31% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 44% van de respondenten: "(zeer) mee oneens".

Het meest gekozen antwoord (25%) is: "Neutraal". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Toelichting

- Zeer mee eens**

 - Ik ben al van het gas af, de hele wijk is zonder gasaansluiting gebouwd, en dat kan dus op veel meer plekken, maar de bouwsector heeft zo'n belangen en is daarom oertraag.

- Mee eens**

 - Als de alternatieven veilig en betrouwbaar zijn
 - Er moet wel rekening worden gehouden met de financiële mogelijkheden van de bewoners en de (on)mogelijkheden bij oudere gebouwen.
 - Maar het alternatief moet natuurlijk wel duurzamer zijn dan gas. En dat is op het ogenblik nog niet het geval.
 - Maar we moeten ons hier niet blind op staren, zolang grote vervuilers als de industrie en de landbouw nog steeds worden ontzien.
 - Wel mee eens, maar dit kan niet geëist worden: van het gas af is voor veel burgers te duur

- Neutraal**

 - Aardgas kan in een tussenoplossing nog nodig zijn. Pak eerst de grote verbruikers aan door het verhogen van de energiekosten van de grootverbruikers, door het afschaffen van de korting die zij nu hebben op energie.
 - Alternatieven zijn erg duur en dat kan lang niet iedereen betalen. Als men wil dat iedereen van het gas afgaat dan moet er veel meer subsidie komen dan nu het geval is.
 - Er moet natuurlijk wel een goed alternatief zijn.

- Gas een dure brandstof. Door de winning van gas word veel schade aangericht. het gasloos maken van huizen brengt een kostenplaatke met zich mee, wie gaat dat betalen? Indien de overheid met goede mogelijkheden, betaalbaar, komt zal de bereidheid om over te stappen er zijn.
- Het zou goed zijn, maar niet betaalbaar voor particulieren. We komen net uit met alle betalingen voor alle opgelegde verplichtingen!
Warmtepompen vind ik geen optie, omdat die vreselijk lawaai maken. Dit is onleefbaar voor autisten.
- Ik ben er wel mee eens om zoveel mogelijk gasloos te worden. Maar wie zal dat betalen? Voor de nieuwbouw is dat nog te doen maar de bestaande bouw? Ik woon nu, sinds 3 jaar, in een appartement met gas. Ik ben niet van plan om alsnog gasloos te worden. Heb ik het geld niet voor.
- In Duitsland krijg je subsidie voor een gas aansluiting. In Nederland om van het gas af te komen moet je voor het weghalen van de gasaansluiting zwaar betalen.
- Opvatting is één, gevolgen is een ander ding (alternatieven, kosten v transitie-wie betaalt), andere milieuproblemen?- schaarste grondstoffen, organisatorisch (overlast graafwerken), opslag v energie('s nachts?)
- We zijn nog niet zover dat het gas eraf kan. Bij extreme omstandigheden voorziet de nieuwe energievoorziening nog niet genoeg.

Mee
oneens

- Alleen maar oneens omdat dat als doelstelling mooi is, maar zowel qua effectenhypothek als rendement onhaalbaar is
- Er is nog genoeg gas, bijv. In Noorwegen, dat geïmporteerd kan worden.
- Gas is minder belastend voor milieu dan kolen, olie en afvalhout/biomassa. Als overgang vasthouden maar wel importeren. Groningen is echt leeg en verzakt.
- Hoewel we uiteraard op zoek moeten naar betere alternatieven, heb ik het idee dat Nederland 'het beste jongetje van de klas' wil zijn door (nu al) van het gas af te stappen. In andere Europese landen wordt m.i. nu juist volop ingezet op gas als vervanger voor andere fossiele brandstoffen.
- Je moet zoeken naar de beste oplossing. Dat kan ook niet fossiel gas zijn.
- Over 30 jaar is snel! En er is gewoonweg nog geen realistisch plan. Teveel is gebaseerd op idealisme.
- Waarom kijken we niet naar een ander soort gas dat door de leidingen kan worden aangeboden aan de huishoudens!

Zeer mee
oneens

- Duitsland legt op de grens nieuwe gasputten aan ,dat komt ook uit de onderlagen van nederland , minder gas verkopen naar buitenland zodat nl een voorsprong kan opbouwen zou intelligenter zijn.
- Er is nog geen alternatief.
- Financieel onhaalbaar en onrealistisch.
- Gas heeft een bijzonder schone verbranding. Als je de gehele cyclus bekijkt is het maar de vraag of de alternatieven minder belastend zijn voor het milieu. Sterker nog, ik denk dat de alternatieven belastender zijn.
- Gas is een schone brandstof. Te gehaast afschaffen is waanzin. Wel goed voor de Groninger zorgen

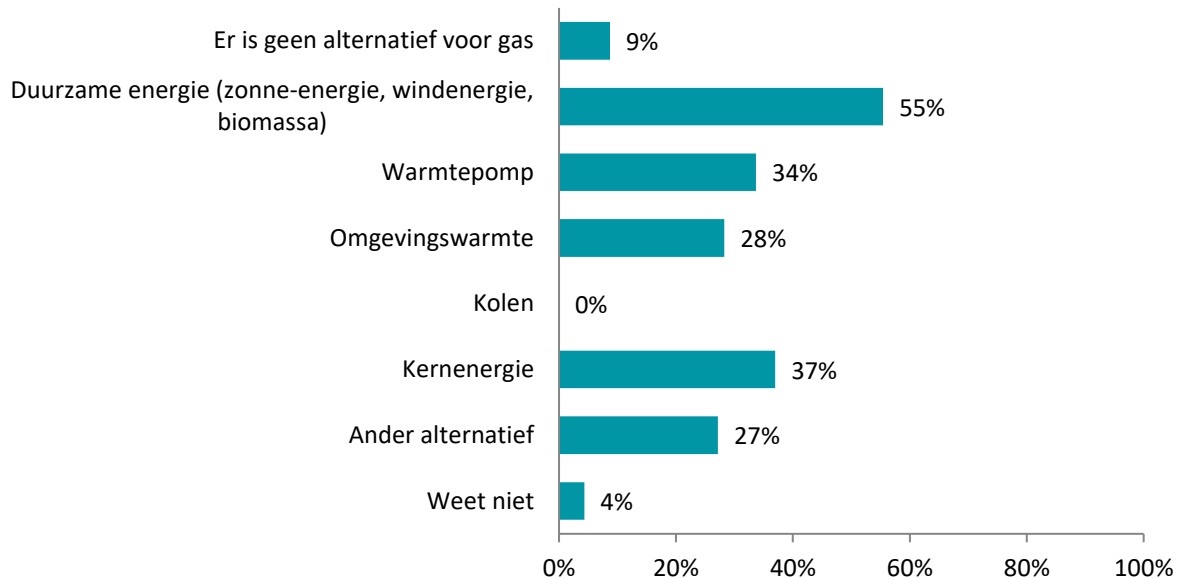
- Het alternatief van gas is een warmtepomp die vooral winters veel elektriciteit gebruikt, 60% van onze elektriciteit wordt nog steeds gemaakt met kolencentrales en gascentrales. Het is veel efficiënter en schoner om dan gas te gebruiken voor verwarming. Het andere alternatief is houtstook met palletkachels en houtkachels, waar 2 x zoveel CO₂ uitgestoten wordt en heel veel fijnstof. Gas 2x is schoner dan biomassa en kolencentrales.
- Het doel moet zijn om de uitstoot van gassen, die verantwoordelijk zijn voor het verhogen van de temperatuur, terug te dringen. Hiervoor zijn meerdere wegen te bewandelen en nu is het de vraag welke weg(en) het meeste rendement geeft per te investeren €
- Niet voor bestaande woningen, dit is een te dure investering; wel verplichten bij nieuwbouw
- Vooralsnog is gas de simpelste voorziening en ruim beschikbaar (niet alleen NL aardgas). Alternatieven zijn nog niet goed uitgewerkt en/of veel te kostbaar. Dus de versnelde transitie vind ik een avontuur, uitdagend maar niet verstandig voor een brede uitrol.
- Wachten op /werken aan nieuwe energie die door de gasleiding kan: bv watergas. Met kleine aanpassing binnenshuis.
Warmtepomp is maar de vraag of dat in de toekomst wel goed blijft gaan.
In de grond, verwarm je de aarde. En buiten gaat dat geen lawaai geven (in de toekomst) het is al haast nooit meer gewoon stil.
- We zijn één Europa, hoe kan het zijn dat ze in Duitsland subsidie krijgen om juist op gas aan gesloten worden ???

Er zijn verschillende alternatieven voor gas. Denk bijvoorbeeld aan duurzame energie of het plaatsen van een warmtepomp.

7 Wat is volgens u een goed alternatief voor gas?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

(n=92)

Op vraag "7 Wat is volgens u een goed alternatief voor gas?" antwoordt 55% van de respondenten: "Duurzame energie (zonne-energie, windenergie, biomassa)".

Ander alternatief:

- Alleen investeren bij verbouw of nieuwbouw.
- Amoniumnitraat zie wat er in beiroet is gebeurt energie genoeg als dat gecontroleerd gebeurt.
- Besparingsmogelijkheden doorvoeren. Reële energiebelasting voor bedrijven.
- Beter isoleren. Zonnepanelen en Warmtepomo. GEEN biomassa. Ecologisch bouwen.
- Biomassa is geen duurzame energie. Er zal gebruik gemaakt moeten worden van alle technieken
- CO2 gecompenseerd aardgas
- Geen biomassa, maar er zijn zoveel mensen met ideeën waar helemaal niet naar wordt geluisterd of waarvan de uitvinding op een plank ligt omdat er belangen zijn die groter zijn.
- Geothermie.
- Groen gas
- Is er alternatief voor gas ????????????
- Isolatie woning.
- Kernfusie zou veel uitdagingen mbt productie oplossen. Dit kan binnen die 25 jaar feit zijn!
- Minder verspillen, door minder produceren ,door minder mensen nul lijn opzoeken
- Nieuw systeem om warmte te kunnen opslaan en in de winter te gebruiken
- Watergas en thorium uit kerncentrales
- Waterstof (6x)
- Waterstof door de gasleidingen. Eerst zorgen dat alle andere landen van de kolen afgaan. Gas is beter dan kolen.
- Waterstof, aardwarmte
- Waterstofgas
- Zonne-energie, maar géén biomassaverbranding!

Toelichting

- Bij kernenergie zou er veel onderzoek gedaan moeten naar kernfusie, maar tot die tijd is kernsplitsing ook een acceptabel alternatief
Aardwarmte kan zeker geschikt zijn voor stads/wijkverwarming.
Biomassa is niet duurzaam!
En zonne-energie en windenergie kun je niet onder 1 noemer zetten. daarvoor zijn ze te verschillend.
- Enigste alternatief die constant kan leveren en in Amerika draait al een centrale op afval van kernenergie dus dat is geen probleem.
- Er is m.i. Nog geen goed alternatief voor gas, er zijn wel ontwikkelingen - maar deze zijn nog niet voldoende uitontwikkeld om nu al in te zetten bijvoorbeeld waterstof.
U geeft het voorbeeld biomassa - bij duurzame energie, daar liggen mijn twijfels.
Wanneer iedereen een warmtepomp heeft gaat de aarde dat ook niet trekken. Dan wordt teveel van de aarde gevraagd.
- Er zijn diverse mogelijkheden om de uitgestoten CO2 weer op te slaan of voor andere processen te gebruiken.
- GEEN BIOMASSA
- Geen Bio-massa, als daarvoor bossen worden neergehaald.
Afval van koeien etc (mest) ook niet, want die voedingsstoffen moeten terug de grond in.
Zonnepanelen, maar niet op kosten van de particulier.
En bouw huizen zodanig, dat het huis de warmte oppakt, of de koelte bewaard: Aardehuizen!
(Maar dan wel de echte met serre: dubbele glaswand, planten die het water zuiveren.) (die in Olst staan, zijn niet compleet!)
- Het is nog te vroeg om kernenergie helemaal af te schrijven. Probleem is de radioactieve stoffen die vrijkomen. Is voldoende onderzocht wat er gebeurt als deze stoffen b.v. naar een onbewoonde planeet worden verzonden. De raket-technologie is toch aardig ver ontwikkeld?
- Is in tegenstelling met mijn antwoord bij 6, maar het zijn nieuwe technieken in ontwikkeling. Als we blijven vasthouden aan het oude vertrouwde weten we zeker dat het nooit beter wordt. Het is dus alleen maar goed om in te steken op nieuwe alternatieven om te blijven zoeken naar minder milieu belastende technieken.
- Kernenergie kan structureel aan de vraag voldoen! Gelet op de ontwikkelingen mbt kernenergie (zie o.a. Scandinavië) kan het nu allemaal veel veiliger
Ook waterstof biedt veel kansen. Zon, wind en bio zijn oplossingen die teveel van omstandigheden afhankelijk zijn die wij niet kunnen beïnvloeden. Behalve Biomassa, maar we zien hoe daar de boel gemanipuleerd wordt vanwege politieke stokpaardjes. Ondanks alle subsidies is er geen enkel zicht op dat biomassa een (deel)oplossing is.
- Let op: biomassa (vorig antwoord) is inmiddels volstrekt achterhaald: geen alternatief!
- Schoon, kun je opslaan, oneindige cyclus
- Slechte vraag. Er worden energiedragers en verbruikers door elkaar gezet.
- Warmtepompen zijn een goed alternatief maar moet niet leiden tot geluidsoverlast

3. TipSalland

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving. Politici gooien wel eens een balletje op en luisteren wat de reacties zijn. Luisteren ze dan ook echt? Hoe vaak hoort u: ze doen maar, ze luisteren toch niet naar ons?

Onderzoeksbureau Toponderzoek wil de betrokkenheid van de inwoners van Salland vergroten. Via het panel TipSalland.nl kunnen alle inwoners in de gemeente Raalte en Olst-Wijhe hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving.

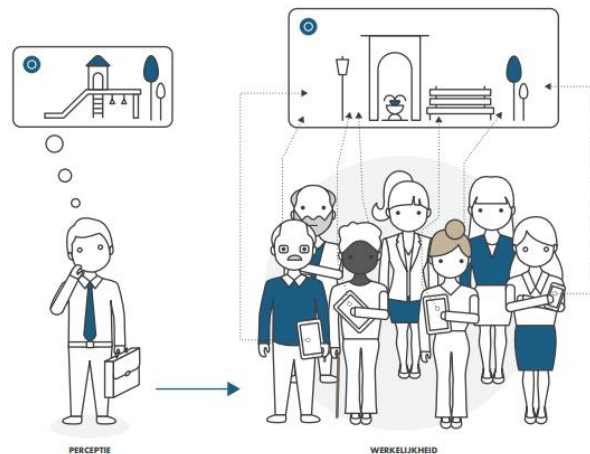
Op www.tipsalland.nl kan iedereen een [aanmeldingsformulier](#) invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

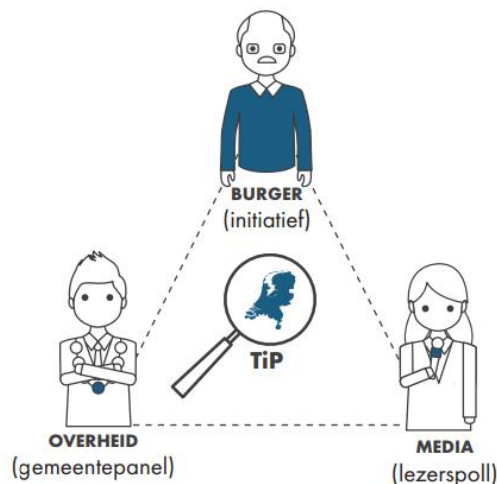
TipSalland.nl is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u vragen over dit initiatief, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor peilingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipSalland.nl maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Zie eerdere [onderzoekresultaten](#), waaronder 'Duurzaamheid', 'Evenementensubsidie' en 'Vuurwerk'.

4. Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Blijf op de hoogte via de Topletter.

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860100

Toponderzoek is lid van MOA.